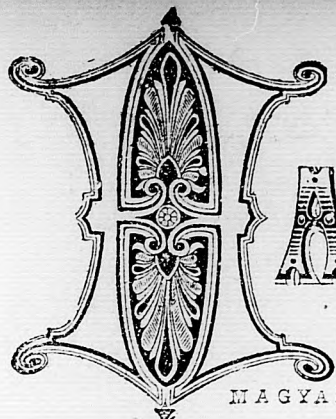

Budapest, 1882. September 3.

33. szám.

HARMONIA

ZENÉSZETI KÖZLÖNY.

MAGYARORSZÁG ÉS A KÜLFÖLD MŰVÉSZETÉNEK
HETISZEMLÉJE.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

ERNEY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL:
Váci-utca 3. szám, a „HARMONIA“ társulat
zeneműkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre	6 frt
Félévre	3 frt
Negyedévre	1 frt 50 kr.

A „Harmonia“ t. közönségéhez.

E lap szerkesztésétől ez évi augusztus hó 29-én visszalépven, búcsút veszek a »Harmonia« t. olvasóitól, legszivesebb köszönetemet jelentve ki azon nagybecsű támogatásért, melyben úgy munkatársaim, mint a t. közönség rokonszenve az új vállalat nehézségeivel küzdő út-törőt részesíté.

Kacziány Géza.

Kacziány Géza úr a »Harmonia« szerkesztésétől legnagyobb sajnálatunkra visszalépven, van szerencsénk igen tisztelt olvasóink becses tudomására juttatni, hogy a lap további felelős szerkesztését Erney József, nemz. zenedai tanár s társulatunk igazgatósági elnöke volt szives elvállalni. — Egyuttal kedves kötelességünknek ismerjük, a visszalépett felelős szerkesztőnek Kacziány Géza úrnak eddigi kitűnő működéséért s azon önfeláldozó buzgalmaért, melylyel a lapot megteremtteni segített, olvasóink előtt nyilvánosan köszönetet mondani.

A „Harmonia“ társulat,
mint lapkiadó tulajdonos.

A népszínház és a szakértők.*)

A népszínház, mely messze földön mint az ujabban épített színházak legtökéletesebbje volt híres, azon a ponton áll, hogy a fővárosi szakértők véleménye alapján legalább egy időre bezárassék. Tudvalevő dolog, hogy a népszínházi bizottság, mely a színházat felépítette, kikereste az európai színházak közül a legbiztosabb és legjobbnak tartott színházat, a párisi Chatelet színházat, s annak mintájára, kijavítva az ott tapasztalt hiányokat, a legkitünőbb és leghiresebb építész, aki talán egymaga több színházat épített, mint amennyit a főváros szakértői összesen láttak, Fellnert bizta meg a tervek elkészítésével.

A főváros ugyanazon szakértői, akik most a népszínház ellen kifogásokat tettek, annak idején á-tól z-ig átvizsgálták a terveket, változtat-
tak rajtuk s végre kiadták az engedélyt az építésre. Akkor ők magok is a tökélyhez legközelebb álló színháznak tartották, ma pedig elitelik.

S miért?

Mert a bizottság egy nagyképü, de még sárgacsőrü (bocsánat e germanizmusért) építész, aki soha még színházat nem épített, Ziegler ur, felment Bécsbe, megbámulta a leégett Ringszínházat, bögyébe szedte az ott látottakat s élénk fantáziája kiszelte azokból a katasztrófa okait, azután bölcseséggel hazajött mint elsőrangú szakértő, aki megjavítja Fellnert és leckéket ad neki az igazi színház követelményeiről.

Az az öreg hiba ebben a szakértői véleményben, hogy megijedve a bécsi rendkívüli szerencsétlenségtől, elfelejti a normalis élet mértékét és abnormis viszonyokhoz mérten akarja átalakítani a színházakat. S e buzgóságában a neveltségig nagy Elrendeli például, hogy a kóristák öltözöjének ablakiból az utcakövezetig érő kötelek lógjanak ki kétségkívül játéku és mulatságu az utcai gyerekeknek. Mintha bizony a népszínház kóristái kötél táncosok lennének. Elrendeli, hogy az utcáról a tetőre egy vaslépcső építtessék. Persze, ezen aztán akárki igen könnyen felmehet az utcáról a népszínház tetejére, vagy padlására, hol a csavargók jó alvó és pipázó helyet találnának. De elrendel az a szakértő bizottság még olyat is, a mit nem látott. Így például a körszékek alatti melegség vezető facsöveket agyagesövekkel rendeli kicserélni, holott a körszékek alatt semmiféle melegvezető facsövek nincsenek. Elrendeli, hogy a gázórák önzáró uszó szelepei eltávolíttassanak, holott ezek a gázórákban sohasem voltak.

A tanács kiküldte a bizottságot, hogy vizsgálja meg e színházat minden részletében, mégis a szakértők azt mondják jelentésökben, hogy

*) A „Budapesti Hírlap“ 239-ik számából.

meg kellene vizsgálni vajjon a kémények elvannak-e tűzmentesen különítve a padlástól.

Hát miért küldte ki a szakértő urakat a tanács?

Nem nekik kellett volna ezt is megvizsgálni?

Ilyen hamis és lelkiismeretlen alapokon terjesztették be a jelentést és rendelték el a változtatásokat, melyek ellen a bérlő-igazgató, mint jogainak és szerződésének megsértése ellen már beadta a népszínházi bizottsághoz tiltakozását és kárpótlási igényeit.

A fővárosi tanács a szakértők véleménye alapján elrendelte a változtatásokat anélkül, hogy a népszínházi bizottságot, mint háztulajdonost a szemlékre és tanácskozásokra meghívta és kihallgatta volna! Mit tartunk ez eljárásról egy olyan bizottsággal szemben, melyet ugyanazon fővárosi közgyűlés nevezett ki, a mely a fővárosi tanácsot megválasztotta.

Ilyen alaki és tárgyi hibák miatt szólalt fel a népszínházi bizottság az alábbi felterjesztésben, kereken kijelentvén, hogy ilyen szakértők gazdálkodása mellett nem képes tovább vezetni a nagy fáradsággal megteremtett s az irigyek és konkurrensok boszuságára meg nem buktatható színházat, mely a fővárosi és vidéki közönségnek immár nélkülözhetlen kedvencévé vált rövid hét év alatt.

A bizottság tagjai el vannak határozva, lemondani fényes eredményel, nagy önmegtadással és fáradsággal viselt bizottsági mandátumjokról, ha a tanács határozata fenntartatik.

S mi lesz akkor?

A színházat, mely jelenleg a főváros tulajdona, a főváros tanácsa kénytelen lesz bezáratni. Mert a kívánt és elrendelt változtatásokra a bizottság nem vállalkozik, már csak azért sem, mert a körülbelül 60—70 ezer frtnyi költséget, a mihez hozzájárul esetleg a bérlő kártalanítása, fedezni nem bírja, s arra egy krajcár tőkéje sincs, sőt még a bérlő által fizetett bérösszeget is még körülbelül két évig a színház építése alkalmával csinált adósság törlesztésére kell fordítani. Ki fedezze tehát a költségeket? A város mint tulajdonos? Nagy kérdés, hogy megszavazza-e a közgyűlés! Vagy a kormány, melynek semmi köze a népszínházhoz? Alig lehet belátni ennek a famózus, lelkiismeretlen rendeletnek következményeit.

Annyi bizonyos, hogy akik megcsinálták és kiadták, nem sokat látszanak törődni sem a népszínház existenciájával, sem a méltányossággal. Mert azt a szigort távolról sem alkalmazták más színházakkal szemben. A nemzeti színház a legújabb átalakulásokkal valóban jogot nyert arra hogy biztos és jól berendezett színházak közé soroltassék, de túl nem haladja e tekintetben a népszínházat már szituációjánál fogva sem. De

mit szóljunk a német színházról, Bobula és Pucher szakértő urak e tűzfészkeről, amelynek összesen három, mondd három ajtaja van a menekülésre, a népszínház 12 ajtajával, s a kövezettől csak egy-egy méter magasságban levő s egyenesen a menekülésre rendelt 22 földszinti ablakával szemben.

Mit szóljunk a budai és városligeti két szinkorról, amelyek fából vannak, mit szóljunk a cirkusról, amely ellen semmiféle kifogás nem tétetett, s melyben szabadon játszik a dolgát fölötte jól értő Krembser úr. Egy cirkusz, amely egy perc alatt lángba borulhat, amelyben olyan nagy a biztonság, hogy tavaly rövid két hónap alatt kétszer támadt tűzveszély, szerencsére következmény nélkül! Ilyen az az eljárás, mely a népszínházi bizottság méltatlankodását kihívta, s mely ellen a tanácshoz a napokban felterjesztést tett.

Zenei ujdonságok szemléje.

Dalfüzér, egy és több szóllamu dalok gyűjteménye, felsőbb leányiskolák, polgári leányiskolák, tanítónőképezdek és magán nőnöveldek használatára szerkesztették Berecz Ede és Erney József tanárok. Első rész: 107 egy és kétszóllamu dal. Ára 60 kr.

A »dalfüzér« közrebocsátásával szerzők célja az, hogy a felsőbb leányiskolákat és a polgári leányiskolákat, a növendékek kedélyének és az ezen iskolák tantervének megfelelő s tartalomra nézve kifogástalan szövegű dalokkal lássák el, egyszersmind hogy a haladásnak annyira utját álló, tanulóra, tanárra egyaránt gyötrelmes hangjegy lemásolásnak valahára véget vessenek.

Igyekeztek azért a régibb és újabb magyar és külföldi zeneirodalom e szakba vágó, válogatott termékeiből mindazt felkarolni, mit az izlés nemesítésére a hang és kedély képzésére s a zenészoti látkör szélesbbitésére haszonnal felkarolhatónak tartottak.

Vannak-e gyűjteményben egy két és háromszóllamu dalok, de — mi első pillanatra tán fel fog tűnni — az egy és kétszóllamu dalok benne túlnyomóak, mi azért van, mivel sok évi tapasztalatból merített paedagogiai okoknál fogva a sokszóllamú dalok énekeltetésével óvatosan kell eljárni, 1-ször mert ritka, vagy legalább nem gyakori az olyan mélyhangú leányok száma, kik a harmadik hangot egy egész darabon át megeröltetés nélkül énekelhetnék; 2-szor mert a harmadik szóllam betanítása a mellett, hogy nehezen megy, sok időt rabol, közönyösséget támaszt s végre az énekórákat unalmassá teszi, míg a szép, melodikus dalokat s többnyire szinte dallamos második szóllamot mindenki könnyen és örömmel énekli; 3-szor mert elvitázhatlan tény, hogy kedélyképző ereje csak a fődallamnak van és hogy a három vagy négyszóllamú dalok, miután az alsóbb szóllamok rendszeren kis terjedelemben — alig 4 — 5 hangban — mozognak, leányoknál a hang és mell fejlődésére sokszor károsan hatnak, s hosszabb éneklés mellett torokhang keletkezésére szolgáltatnak alkalmat.

Az is általánosan ismert dolog, hogy a mit a növendékek az iskolából az életbe kivisznek, nem a tömeges hatásra számított sokszóllamú darabok, hanem a szívbe örökre bevésődő szende dallamok közül kerül ki.

Nagy gondot fordítottak továbbá a szerzők arra, hogy úgy magas, mint közép és mély hangok számára irt, elegendő eredeti dallamot nyújtsanak, míg a többszóllamu éneklésre Mendelssohn, Raff, Rubinstein stb. remek eredeti szerzeményei s több sikerült átirat szolgáltatott anyagot.

A zenei részeken kívül nagy gonddal és szigorú kritikával jártak el a szövegek megválasztásában is, irányadójuk ebben a női természet, kedély és felfogás sajátlagossága volt. Ép úgy kerültek tehát a hősies és katonás dalokat, mint az émelygős, tulérlzlgő, világfájdalmas vagy épen kétértelmű szövegeket.

Előnyére válik a műnek, hogy főtiszt. Györy Vilmos és Torkos László tanár e célra több mű- és gyermekdalt részint lefordítottak, részint a dal zenéjének és leánynövendékek lelkületének megfelelő eredeti szöveggel elláttak; továbbá, hogy boldogult Erney Károly hagyatékából műfordításai nagyobb része valamint a hazai jeles költők fordításai felhasználhattak s így szerzők több oly mű- és gyermekdalt vontak gyűjteményük keretébe, melyek nálunk eddig kellően méltatva nem voltak és melyek éppen azért irodalmunkban nem csak újak, de hiánypótlók is.

Végre ki kell emelnünk a kiadók, Dobrowszky és Franke könyvkereskedők ügybuzgalmát, kik sem költséget, sem fáradságot nem kimélték, hogy a »dalfüzér« (melynek második része sajtó alatt van és e hó elején jelenik meg) a rendkívüli olcsó ár mellett, az iskolák céljainak megfelelő könnyen olvasható és csinos kiállításban jelenjék meg.

T Á R C A.

Egy hegedűművész szerelme.

1831-et irtak. Bécs egyik előkelő házának elegans salonjában két gyermek csevegve üldögélt a pamlagon. Tekintve arcuk szelid, tiszta vonásait, hol lázas szenvedély, világi gond, barázdát még nem vont, nyomot még nem hagyott, valóban gyermekek voltak még ők. Az ifju külsejére nézve 15 éves lehetett. Beszédök tárgya nagyon érdekelheté, mert nagy szemei égtek az izgatottságtól. A leányka — egy feslő bimbó, alig 15 év tavasza regélhetett még neki az életről — kezecskéit az ifju térdeire támasztva, feszült figyelemmel hallgatta őt.

Zaj nélkül nyilott az ajtó s egy magas, parancsoló alak lépett a szobába a két csevegő gyermek figyelmét is elkerülve, — csak mikor közélölkbe érve, kezét az ifju vállára tevé, ugrott ez fel ijedten mélyen elpirulva.

»Eredj gyermekem, hagyj magunkra«, szolt a megfélemllett leány-

kához, s mikor ez aggdó pillantást vetve a visszamaradottakra kiment, az ifjút magához inté a pamlagra.

»Hány éves ön, Vilmos?« kérdé, őt erősen szemügyre véve.

»Tizenhét«, volt a kissé lassan adott válasz.

»És meggondolta mennyi tanulmány, fáradság, igyekezet szükséges még önnek, míg eléri azt a fokot, hogy mint zeneművész állást foglalhasson a társadalomban. Beismerem Vilmos, önnek van tehetsége, nagy tehetsége, és a mi a fő, nemes szive, szelleme, ez volt, miért mindig szívesen láttam családomban és leányom érzelmeit nyugodtan hagytam fejlődni, — mert szememben az ész nemessége egyenjogú az örökölt ranggal — de hová vezessen ez most? A természettől pazarul áldva, megvan ugyan önben minden kelléke azon férfinak, kire egyetlen gyermekem sorsát szívesen bizom, de ma, megbocsásson kedves Vilmos. ön még semmi. — Menjen gyermekem, dolgozzon, használja ki következő éveit, ne sajnáljon munkát, fáradságot, érje el a művész becsét, ki szelleme, munkája által nemesítve párhuzamban állhat a legelőbbkelővel, tegyen szert hírnévre, dicsőségre; s ha ezt elérve, hajlama leányomhoz a régi, szerelme még él, akkor jöjjön s megleli itt fáradsága édes gyümölcsét . . . Akarja ezt, — óhajtja így Vilmos?«

Az ifju szemében a lelkesedés lángja égett, szenvedélyesen nyult a feléje tartott kéz után: — »akarom, s szivemből köszönöm önnek uram«, mondá határozott, de érzéstől remegő hangon.

»Jól van tehát, az egység áll. Holnap ön utazik, hisz itteni tanulmányait bevégezé, ha jól tudom.«

»Holnap hajnalkor Páris felé visz utam, régi tervem ez, — de — mondá akadozva — nem szabadna . . .«

»Látogasson meg bennünket ma este kedvesem, ha uti előkészületeivel rendben van, s akkor búcsuzhatik. — — — — —

Hét év mult ez azóta. Nemcsak Páris, az egész művelt Europa ismerte s csodálta az ifju hegedűművészt, kit maga Paganini figyelmére méltatott.

Hét év mult el a kitűzött próbaidőből. Vilmos küzdött, harcolt s kedveséhez méltóvá lett, elérte a magaslatot, melyen kedvese állt. Szerelme a hosszú idő alatt nőtön-nőtt, énjévé lett, szorosán ölelkezve minden gondolatával, szive minden dobbanásával.

A leküzdhetlen vágy türelmetlenségével már két nappal a kitűzött hét év letelte előtt utra kelt, olvasva a percek, pillanatokat, melyek üdvtől elválasztják. Gyors postával, éjjel-nappal utazott s végre a második nap alkonyatán Bécsbe érkezett; nem törődve uti por, fáradsággal, a szerelem szárnyait kölcsönözve repült a házba, mely kedvesét rejté. A kaput tárva találta, de benn minden sötét és siri csend, kínos elfogultság, aggasztó előérzet vett rajta erőt, a lépcsőn felsietve felrántja a jól ismert salon ajtaját — és egy halálra talált sziv feljajdulása hangzott végig a házon. Vilmos mint villámtól sujtott eszméletlenül a padlatra rogyott.

A szoba gyászszal bevont falai rémes világításban derengtek. Középen ravatal állott gyertyákkal környezve, s azon csipke s virágok közé temetve maga a letört virág feküdt örökké tartó álomban, a lény, kiért dolgozott, fáradozott, türelmesen szolgált hét esztendeig. Egy rémes pillan-

tás megmutatta jövőjét, melyben minden remény, minden virág születése előtt már halva volt.

Harangok zúgtak gyászdal hangzott, Vilmos leánykáját vitték a sirba; de ő, ki annyira szerette, nem kísérheté aráját, a halállal küzködve, ideglázban feküdt. Végre erős természete, ifjúsága győzött. Két hónapra rá ismét isten szabad ege alatt kereshetett üdülést, egészen megváltozott, más ember lett belőle; az ifju, ki a szenvedély lángjával rontott be kedvese lakába, mint kétségbeesett aggastyán lépett onnan ki — nem látja már a természet szépségeit, nem hallja a mindenség harmoniáját — elmerengve, magába szállva csak saját szive hol mélabús, hol kétségbeesett szavait érti.

Egyetlen vigasza bizalmassa hegedűje, s ha leszállt az alkony, ezen panasolja a sötét éjnek sötét bánatát. Elköltözött kedvese után irt gyászdala műveinek gyöngye lett, az »E l e g i a«, mely mindenkit elbűvölt, bevándorolta az egész világot. — mert a ki benne korán letört szerelme búbanatát elsíta, az E r n s t V i l m o s H e n r i k, a híres hegedűművész volt.

== Zongoratanár kerestetik ==

Egy alföldi városban zene pártoló családok egy alapos készütséggel rendelkező zenetanárt keresnek, kinek egyelőre havi 100—120 forint fizetés biztosítottik.

Ezen állomást elnyerni óhajtók, sziveskedjenek alulírott igazgatóságnál vagy személyesen jelentkezni, vagy pedig képzettségüket igazoló bizonyítványukat oda beküldeni.

A »H a r m o n i a« társulat
igazgatósága,

(Budapest, váci-utca 3.)

Zeneintézeteink köréből.

A nemz. zenedében az utolsó igazgató választmányi ülés nagy változtatásokat eszközölt. Lényeges s az egész zeneközönségünket érdeklő fontos határozatok hoztak. Ezek között mindenesetre legfontosabb B a r t a y Ede intézeti igazgatónak abbéli indítványa, hogy a nemz. zenedében a kantoratus szerveztessék s az erre készülők számára külön tanfolyam nyitassék. Az érdemes igazgató, kinek az intézet már annyit kö-

szönhet, alapos szakértelemmel kidolgozott memorandumot nyújtott be a választmányhoz, mely az általa megpendített kérdést veszi bonakés alá. Az indítvány egy szűkebb bizottságnak átadatott véleményadás céljából. Valóban örvendetes, hogy a nemz. zenede, mely tudvalevőleg saját tőkéjéből tartja fenn magát, s nem esik sem az állam, sem a község terhére, folyvást halad, s ma már úgy szervezetére, mint eredményűs

működésére nézve európai színvonalon áll. Engeszer Mátvás, a veterán tanár s kitűnő zeneszerző, ki az intézetnek negyven éven át ügybuzgó támasza volt az intézetben viselt állásairól leköszönt, leköszönését azzal indokolván, hogy hajlott koránál fogva nyugalomra vágyik, s hogy hátralevő éveit osztatlanul az egyházi zene szolgálatában óhajtja tölteni. A választmány sajnálattal bár, de tekintettel a kérelem nyomatékos voltára mégis elfogadta az érdemes tanár lemondását és helyébe megválasztotta ének- és összhangzattan tanárnak P u k s Ferenc, volt népszínházi karnagyot. Minden tekintetben helyesnek találjuk ezen választást. P u k s úr kitűnő zenész, az énekpädagogia terén majdnem egyedül álló szaktekintély, tőle sokat varhatunk s bizonyára már rövid idő múlva nagyon is érezhető lesz működése. Az eddigi titkár B o g i s i c h Mihály is lemondott állásáról, mert budavári plébánosnak megválasztván, számos teendői nem engedik e tisztviselését, helyette a titkári teendők ideiglenes vezetésével a választmány V a j d a f y Emil kuriai fogalmazót bizta meg. Bartay igazgató előterjesztésére, mint rendkívüli tantárgy a zenetörténeti tanszék is rendszerezített s ennek tanárául Dr. H u b a y Károly választott meg. Továbbá bejelentette az igazgató, hogy a fuvó hangszerek tanszékei korábbi választmányi határozat szerint, a most megnyíló tanév kezdetén csakugyan rendszeresíteni fognak, s hogy ezeknek életbeléptetése iránt a szükséges intézkedéseket már megtette. (Valószínűleg D r e s c h e r Raymond, nemz. színházi első kürtös és idősb S c h a u e r Ferenc, az „A t a l a“ szerzőjének atyja fognak ezen állásokra megválasztani. A szerk.) Végül egy nemes s utánzásra méltó ajánlatról is meg kell emlékeznünk. R e m é n y i Ferenc (Reményi Edének testvér-bátyja) fővárosi ügyvéd kijelentette, hogy ezentúl a nemz. zenedének mindazon kiadását, melyeket zenekari művek beszerzésére, szölamok lemásolására, többszörösítésére fordít, saját jából fogja fedezni. — Megemlítjük egy-

úttal e helyütt, hogy két nagyszabású iskola mű az idén fog először használatba jutni és pedig: 1) „Hangsorozati iskola“ írták Bartay Ede és Székely Imre. 2) „Tíz fokozatos hegedű gyakorlat“ egy második hegedű kíséretével, írta H u b e r Károly.

A nemzeti zenedében a növendékek beiratása f. évi szeptember 2-ától 7-éig az intézeti helységben (egyetem-tér 6-ik sz., I. emelet) naponként délután 3—6 óráig történik. (Ezen időn túl alulírt lakásán, IV. ker. zöldfa-utca 7. sz., II. em.) Mindkét nembeli növendékek felvételnek az ének, zongora-, orgona-, hegedű-, gordonka-, gordon-, fuvola-, klarinet-, oboa-, fagott-, kürt-, trombita-, összhangzat- és zeneszerzési tanszakba, valamint a vonós négyes és zenekari iskolába. Minden tanszak felsőbb osztálybeli növendékei az összhangzat és zeneszerzésben, a hegedű tanszak felsőbb osztálybeli növendékei a vonós négyes kamarai zenében, az ének tanszak felsőbb osztálybeli növendékei az olasz és francia nyelvben csupán a beiratási díj lefizetése mellett ingyen nyernek oktatást. „A kik magánoktatásban is óhajtanak részesülni, azoknak az igazgató utasítással szolgál. Figyelmeztetnek a szülők, hogy minél előbb jelentkezzenek, mert a korlátolt helyiségek miatt a későn jelentkezők, alig fognak felvétethetni.

Az orsz. zeneakadémia 1882—83-iki tanévére a beiratások f. é. szeptember 4-én veszik kezdetüket, és bezárólag szept. 9-éig tartanak. Ezen határidőn túl a beiratkozók csak külön vizsgálati díj mellett boesáttatnak a felvételi vizsgára. A beiratás a titkári irodában (sugárut 79. sz. II. em.) mindenkor délelőtt 9—12 óráig történik, 5 frt. beiratási díj lefizetése mellett. Tandíjak: a fő-tanszakokban (beleértve a kötelező mellet-tanszakokat is) a következők: a) Zeneszerzésnél 50 frt. b) Magánéneknél 50 frt. c) Zongoránál 70 frt. d) Orgonánál 50 frt. A karének egy évi tanfolyama minden rendes növendékre nézve kötelező és tandíjmentes.

Rendkívüli tanulók (hospitansok), kik zenészetű hallással, hangjegyismerettel és némi találási képességgel bírnak, a karének tanszakába 1 frt beiratási és előre fizetendő 10 frt tandíj mellett felvétetnek. A rendes tandíjak három részletben előre fizettetnek, u. m. a felvételkor, továbbá dec. 15-én és 1883. április 1-én. Tandíjmentesség iránti kérvények rendszerint csak már fél éven keresztül folytatott tanulmány alapján vétetnek

tekintetbe. Oly jelentkezők, kik az orsz. színeszeti tanoda operai osztályába kívánnak felvétetni, a magánének tanszak II-ik osztályának tantárgyaiból (tantárgyanként 2 frt vizsgálati díj mellett) vizsgára bocsáttatnak, s a mennyiben azt sikerrel leteszik, bizonyítványt nyernek. A felvételi vizsgák ideje és módzatai iránt a titkári irodában nyerhetnek tájékoztatást. Ugyanott megtekinthetők az intézet alapszabályai és tanterve.

H a z a i h í r e k.

* **Legnagyobb és legolcsóbb magyar dalgyűjtemény!** Megjelent a „Magyar Dal-Album“ III-ik kötetének 10-ik füzeté is az 581–600. számú dallamokkal, melylyel e kötet be van fejezve Eszerint e gyűjtemény, melyet Limbay Elemér gyűjt és szerkeszt és Nemesovits Antal zongorára alkalmaz, máris 600 dallamot tartalmaz, tehát többet, mint az eddigi összes hasonnemű vállalatok. Ugyancsak III-ik kötete jelent meg az ehhez tartozó szövegeknek a „Magyar Dal-tár“-nak is, mely eddigé közel másfélezer dalszöveget közölt dallamszerinti sorrendben. Nagy fáradsággal és sok áldozattal szerkesztett gyűjteménypár ez, melynél csak a t. közönség pártolása hátráz, hogy a további kötetekben 1000 vagy több dallam is jelenhessen meg szövegeikkel együtt. Magyar zongorázóknak s dalkedvelőknek nem lehet kedvesebb kincsük, mint e mű, melynek különösen III-ik kötete minden vidéknek, valamint a régi, újabb és legújabb időknek gyönyörű dalait tartalmazza. Rendkívüli olcsóságánál fogva ott lehetne e mű minden magyar ember könyvtárában! Minden kötet külön-külön is kapható. A „Dal-Album“ III-ik kötetének ára (200 dallam tartalommal) fűzve 1 frt 80 kr., díszkötésben 2 frt 80 kr. A „Dal-tár“, mint megfelelő szövegeknek ára fűzve 80 kr., díszkötésben 1 frt 60 kr. Megrendelések legcélszerűbben postátalványon a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

* **Uj színmű vidéken.** Nagyváradról írják nekünk: Erdélyi-Mikes Róza úrhölgy, Petőfi-társasági tag „Divatos házas-ság“ című négyfelvonásos színműve itt szeptember 11-én kerül előadásra Somogyi színművész javára. A darab iránt nagy az érdekltség városunkban, mert miként címe is mutatja, a modern társadalomból van merítve, s szerzője annak minden szálát igen jól ismeri. Egy tönkretutott gróffal találkoznak benne, aki családi viszonyai s anyagi helyzete megjavítása végett a házassághoz folyamodik. Áldozatul egy ártatlan s mindenelőtt vagyonos nőt szemel ki magának, akit aztán egy színésznő miatt megcsal. Az ilykép megcsalt nő megtalálja a kárpótlást egy fiatal emberben, lovagias jószágigazgatójában, aki később férjévé lesz anélkül, hogy egyszersmind boszulójává is lenne, mivel ez egy régi hű eseléd személyében támad, aki csakhamar belátván a gróf kártyái közé s mindinkább megutálván önző s eudar természetét, melynél fogva a tőle minden áron válni akaró neje irányában még durva tettelegességre is vetemedik, őt leszurja. E régi hű eseléd, tipikus magyar alak s nagy eredetiséggel van rajzolva. Mellékalakok egy kis leány, aki a kolostorból jött s oda ismét vissza megy; egy süldő poéta stb.

* **Társulatunk** kiadásában megjelent: Tíz jellemző és dallamos zongoradarab „Gyermekélet“ cím alatt, zongorára könnyű fokozatos modorban, szerzé Somogyi

gyi Mór. Az egész füzet ára 1 forint s következő darabokat tartalmaz: 1. Reggeli ima. 2. Víg történet. 3. Az iskolában. 4. Haza felé. 5. Vigadó. 6. Panasz. 7. Vigasztalás. 8. Este. 9. Mit mesél a nagymama. 10. Jó éjt Ily modorban szerzett könnyű eredeti zongoradarabok még eddig nincsenek zeneirodalmunkban s azért ajánljuk a közönség figyelmébe.

* **A kolozsvári zenekonzervatorium** a jövő tanévre a következő tanárokat szerződtette az ének- és összhangzattan-osztályokra: Farkas Ödön zeneigazgatót, zongorasztyára: Farkas Ödönné, Máday Ella asszonyt, hegedű-osztályokra: Lányi Ernőt és Brath Frigyeszt, gordonka-osztályára: Dobokay Kálmánt, fúvó-hangszer-osztályokra Thumser Györgyöt és végül gordon-osztályára Szandtner Vencelt.

* **A kolozsvári nemzeti színház** illetőleg a lapokban megjelent azt a hírt, mintha Mátrai Béla megválni készülne a főrendezői állástól és az igazgatóság Kovács Gyulát kínálta volna meg a művezetői tiszttel, a „M. P.” alaptalannak nyilvánítja. Mátrai ez idő szerint nem készül megválni állásától és E. Kovács Gyulának az igazgatóság semmiféle ajánlatot sem tett.

* **Komikus intermezzo** zavarta meg a napokban Kolozsvárott a „Milimári” előadását. Az első felvonás végén, midőn Hamainé a tejes szekeren berobogott, az egyik székértengely beleakadt az egyik utcai „ház” díszletébe és a közönség legnagyobb nevetése közben vitte magával a nagy emeletes házat a színpad másik felére. Baj nem történt és miután a „házat” visszahozták helyére, az előadás akadálytalanul tovább folyt.

* **Szigethy József** „Marcsa és Mariska” című új népszínművéhez, mely a népszínházban szeptember hó közepe felé kerül színre, Serly Lajos a népszínház karmestere írja a zenét és gyűjti a legkedveltebb népdalokat, hogy új akadémikusunk ez új

műve tekintetben is megfeleljen a hozzá kötött várakozásnak.

* **A filharmonikus testület**, mely tudvalevőleg a nemzeti színház zenekarának tagjaiból áll, már megválasztotta az idej tisztségviselőket. Karnagynak egyhangulag megválasztott Erkel Sándor opera igazgató, választmányi tagok lettek: Kranesevics Dragomir, Gobbi Alajos, Ruhoff Vilmos, Sabbathiel, Pischinger, Dubez Péter, Sztonavszky, Stoiber; póttagok: Fürich, Trautsch, Allaga Géza.

* **Khayll Antal** országszerte ismert fővárosi zenetanár jubileumát illetőleg azt közölték a múlt héten a napilapok, hogy művészi működésének 25-ik évfordulóját f. hó végén fogja megülni. Ezen hír annyiban téves, amennyiben az érdemes tanár működésének nem 25-ik, hanem 50-ik évfordulója köszönt be 1883 évi március havában, mely alkalommal társulatunk a ritka ünnepélyt maga részéről is telhetőleg elősegíteni fogja. A részletes felhívások és utbagazítások annak idején fognak szétbocsáttatni.

* „Nana keringő” című táncdarab jelent meg társulatunk kiadásában, szerzője Bánfi Sándor, szövegét írta Kecziany Géza. A sikerült keringő Pálmai Ilka asszonynak van ajánlva, ki azt a népszínházi „Nana” előadások alkalmával óriási sikerrel énekelte. A zene úgy van alkalmazva, hogy zongorán magán, vagy ének szóllammal is előadható. A címlapon Pálmai Ilka asszony Nana jelmezben látható.

* **Vidéki színészet.** Makón jelenleg a székesfehérvári színtársulat igazgatója Jakab Lajos működik s kitünő operette műsorával zsufolt házakat csinál. Mielőtt téli állomására: Székesfehérvárra menne, Vácott fog előadásokat rendezni. — Csókai Sándor Máramaros-Szigeten játszik folyton teit házak előtt. Erdélyi Marietta a ma

esteli vonattal utazott oda s csütörtökön lép fel először Boccaccióban. — A napokban érkezik Losonera Balassa Károly szintársulata Balassa-Gyarmatról. Onnan rövid tartózkodás után Beszterce-Bányára megy, hol télen át 1500 frt szubvencióban részesül — Miklóssy Gyula szintársulatánál Nagy-Kőrösön a Felékypár vendégszerpelt e héten fényes anyagi és erkölcsi sikerrel. Miklóssy szintársulata Nagy-Kőrösről Nyiregyházára megy, hol előre is szép bérlettel biztosítatik.

* **A Petőfi szoborról.** A Petőfi szobor gránit-talapzatába legközelebb vésik be a feliratot. A vámház felé néző oldalra a nagy költő neve: „Petőfi“, a sétány-felőli oldalra pedig az évszám: „1882.“ jön, egyéb semmi. — A talapzat felső párkánya köré helyezendő érekoszorú a napokban megérkezik, a szobrot azonban csak a jövő hónapban szállítják Budapestre és pedig akkor, mikor a talapzatnak még hátra levő munkálatai be lesznek fejezve.

V i d é k.

Karánsebes, 1882. aug. hó 14-én. Karánsebestől másfélórányra fekszik gyönyörű erdős hegyek közt Nándorhegy, hol híres vasgyár van. Az zenészekre nézve ugyan nem bír nagy érdekléssel, de van ott egy dalárda, mely megérdemli, hogy arról a nagy közönség tudomást szerezzen. Ez előtt 2 évvel egy ferencendű szerzetes került Nándorhegyre plébánosnak, ki alapítója és lelke ezen dalárdának. Ő ugyanis maga körül gyűjtött vagy 24 gyári munkást s fáradhatlan buzgalommal és ernyedetlen szorgalommal kezdte őket énekre tanítani. Fáradságát szép siker koronázta, mert rövid idő alatt dalárdájával, melyben két ottani hivatalnok is közreműködik, oly szép haladást tett, hogy bámulatra gerjesztette a környékbeli értelmiséget. Ez ki is zárandokol a kies helyre mindenkor, ha alkalom nyújtatik neki ezen derék dalárdát hallgatni. E. hó 13-án ismét rendezett a nándorhegyi dalárda egy dalestélyt, melyen a karánsebesi dal- és zeneegylet szintén közreműködött. A nándorhegyi fiatal dalárda által előadott énekek elragadtak bennünket. Oly pontosan és oly szép színezettel ritkán hallunk énekelni s örökké kár, hogy e dalárda el van temerve a hegyek közé s nem mehet a nagy világba még többet tanulni, de a rend, a fegyelem s az összetartás, mely benne honol, azonkívül az őket vezető lelkész ügyessége elég

biztosítékot nyújt arra nézve, hogy még nagyobb tökélyre fog vergődni. A karánsebesi dal- és zeneegylet felléptéről nem szólhatok dicsérőleg, mert dacára 15 évi fenállásának, csak árnyéka a nándorhegyi fiatal dalárdának s igen helyesen fog eszelekedni, ha gyakran érintkezik evvel, mert ettől igen sokat tanulhat. Akik az 1877-ik évben Lugoson tartott dalárünnepélyen jelen voltak, talán még emlékeznek rá, hogy a karánsebesi dal- és zeneegylet nyerte el a második díjat. Erre a karánsebesiek büszkéek is, de ezt elérni még egyszer alig fogják s ha ma hallanák ezek e dalárdát, nem ismernének többet rá, mit azon szomorú körülménynek köszönhető, hogy az akkori karmesternek, ki a prágai zenedét végezte, kitéték szűrét s ennek helyébe a protektio oly egyénnek nyitott tért, ki a holdban levő zenedét végezte. Fájó szívvel látjuk mindezeket, de iparkodni fogunk ezen bajon segíteni, mert ily körülmények közt az egylet alighanem a bukás szélére kerül. Végre még egy esetet kell elmondanom, mely Nándorhegyen történt a dalestély alkalmával. Alig hangzott el az utolsó száma a programmnak, a két dalárda egy asztalhoz ült s felváltva egy-egy kárt énekelt. Eközben a karánsebesi dal- és zeneegylet karmestere leült a zongorához, de mi azon reményben, hogy először fogunk tőle egy zongoradarabot hallani, nagyban

tévedtünk, mert a podiumra kilépett két karánsebesi dalárdista s elkezdett fölvaltva német „Schöne Dovidl“-féle G'stanzl énekeket énekelni s ezeket kísérte a karmester zongorán, a mint épen tudta. Ezen énekek nagy tetszésben részesültek, mert Nándorhegyre ritkán vergődik „Volkssänger“ s így a karánsebesi dal- és zeneegylet karmestere pótolta ezeket két dalárdistával. Mit szólnak ehhez más dalárdák?

M a r o s m e n t i.

Ungvár, augusztus 28-án. Dalárdánk, mely az idei debreceni dalárünnepély alkalmával kitüntetésben részesült, a város lakossága által ünnepélyesen fogadtatott. A vonat, mely a dalárda tagjait hozta, éjjel a szokott időben érkezett meg. A pályaudvaron a tűzoltók Farkas Ferenc paranesnoksága alatt jelentek meg, kezökben fáklyával. Mellettök s a váróteremben nagy közönség a társadalom minden osztályából. A hölgyek sem maradtak el. Ott láttuk Nehrebeczki Györgynét, Szieber Edénét, Szomráky Istvánnét, Kusnyir Gyulánét, Schünger Mártonnét, Toma Iona, Szieber Bella kisasszonyokat s másokat. Nem üres kézzel ám, mindenikök kezében egy-egy koszorú, virágbokréta, egy szép kis leány kosárcája pedig tele volt apró bokrétákkal, mely a dalártagoknak volt szánva. Mikor a vonat megérkezését jelezte, Lányi jeles bandája ráhuzta a Rakóczyt, a közönség a vonat elé tódult s szünni nem akaró harsány éjlenekben tört ki. A kocsiból kiléptek a fiuk élükön Zoltsák János elnökkel.

Csárdás kalapjukon ott lengett a piros szalag, mellükön dalárjelvény: a lant. Vidám mosoly ült mindenikök arcán, hisz a drukkot mit magukkal vittek, ott vesztették el valahol az uton, hogy sohase kerülgesse többé őket. . . . A vonat felé közeledik Lehoczky Béla polgármester magyar ruhába öltözve, mire elhallgat a zene, elhangzik az éljen s Lehoczky mint polgármester és mint városi polgár a közönség s a város nevében röviden üdvözlí a dalárdát s a szeretet zálogául a város közönsége nevében ezüst szegélyű széles kék moár-szalaggal ékitett babérkoszorút helyez a dalárda díszes zárlójára, társaihoz, mert már két szép koszorú ékitette azt, kék és piros szalaggal, két debreceni hölgy ajándéka, a kik talán még nem is ösmerték a dalárdát, de megszerették, s a szeretetnek mi lehet méltóbb kifejezése, mint a virág. . . . Nehrebeczky Györgyné a tűzoltó-egylet nevében helyezett díszes koszorút a zászlóra, mely már alig bírta el a sok kedves terhet, melyet ép oly kedvos kezek illesztettek oda. Közben virágbokrétákat tűzött egy kis leány mindenik dalár kabátjára, s egyesek kezében egy-egy nagyobb bokréta díszelgett. A polgármester üdvözlete után Zoltsák János dalár-elnök válaszolt, szépen megköszönte a kitüntetést, mely az ő kebelének s dalártársai szívének oly jól esett. Sok szépett mondott a multról s a jövőről, adja isten, hogy teljesüljön. A jelen: no az csupa öröm és dicsőség. Igazán, bárki is irigye lehetett a dalároknak, annyi kitüntetés és figyelem érte őket. Egy előfizető.

Külföldi hírek.

‡ **Páris,** aug. 20 án. A nagy operának tegnap érdekes estéje volt. Maurel baritonista, a ki több hónapon át gyöngélkedett, tegnap lépett föl betegsége után először Hamlet operában. A közönség zajos tetszésnyilvánítással fogadta kedvenéet, mely mindannyiszor megújult, a hányszor a jeles művész a címszerep ki-

magasló helyein ragyogtatá ritka tehetségét. Egy másik ismert tagja operánknak, Griswold k. a. ez alkalommal búcsút vett, ő az olasz opera Carrière-re lép, mindannyian sajnáljuk távoztát. Legközelebbi ujdonságunk Saint-Saëns „Henri VIII.“ című dalműve lesz. A szerző már átnyujtotta Vaucorbeil igazgatónak a

partitúrát s tizenöt hangjegymásoló foglalozik jelenleg a szerepek és egyes szövegek másolásával; a díszlet, festők, gépészek, jelmez rajzolók és szabók megkezdették már munkájukat. Az igazgató a nagy opera épületében rendeztetett be magának lakást, hogy mindezen munkálatokat szemmel tarthassa. Mihelyt a szabadságolt tagok Krauszka, Richard, Sellier, Lasalle urak megérkeznek, a zongorapróbák is megkezdődnek. Az Opéra Comique már megint új tenoristát nyert; Carvalho igazgató nemrég Vichy-ben volt s onnan hozta magával az új csillagot. Neve Lescoutras, foglalkozására nézve földműves. (Ime honnan szerzik a francia színigazgatók énekeseiket. A szerk.) A Théâtre-Français-ban Hugo Viktor „Le Roi samuse” című darabjára, melyhez Delibes irt gyönyörű zenét. Az operette színházakról nem sok újat írhatok. A Renaissance színház Jonas Emil „La belle Aventure” című dalművére készül, a Bouffes-ban még mindig az „Üdvöskét” adják.

Bocq.

¶ **A bécsi nagy operában** következő szerzők művei vannak kitűzve a közelgő zene évad alkalmával előadásra: Wagner, Grammaun, Dworak, Delibes, Erkel és Verdi. Szeptemberben Verdi „Traviatá”-ja és Delibes „A király mondta” dalműve kerülnek színre, a főszerepeket Bianchi fogja énekelni. Október 4-én ő feisége névnapján az új ballet „Melusine”, melyhez Doppler Ferenc írja a zenét, fog előadni. November havában Verdi „Simon Boccanegra”-ja; decemberben „Carlo az utász” című katonai ballet; februárban Dworak „Selma paraszt” operája, áprilisban pedig Koszorus zeneköltőnk Erkel Ferencnek „Hunyadi László”-ja fog színre kerülni. A főszerepeket Wilt Mária asszony és Broulik úr fogják énekelni.

¶ **Amerika** úgy látszik még mindig a művészek anyagi Eldorádója, minden esztendőben egy sereg művész megy ki s tér vissza pénzzel, dicsőséggel meggazdagodva. Pedig nem minden arany, a mi fénylik; nem művész mindaz, ki Amerikában szerencsét próbál s nem mindegyik művész boldogul Amerikában. Most Theo kisasszony, a híres párisi operette-énekesnő készül Amerikába Mierzivinsky tenoristával. A kisasszony egy teljesen kiénekelte énekesnő, a kit csakis ama bizonyos színpadi „chic” melylyel rendelkezik, tesz élvezhetővé.

¶ **Wagner Richard** maga megcáfolja a hírt, mintha új dalműven dolgozna, melynek tárgyát az indus hitregéből merítette volna.

¶ **Lecocq Károly**, az ismert nevű operette-író egy víg dalművet fejezett be a napokban, melynek címe „Le coeur et la main” (A szív és a kéz) Nutter és Beaumont irták a szöveget. Előadásra a „Nouveautés” színházban fog színre kerülni, hol már legközelebb megtartják az első olvasó próbát.

¶ **Jules Massenet**, a geniális francia zeneszerző ernyedetlen szorgalommal dolgozik legújabb művein. Egyszerre két operát ír, a mi nem csekély feladat, s kifogyhatlan zenei vénát igényel. Az egyik „Mortalité”, szövegét irták d'Ennery és Gallet a nagy opera számára; a másik „Manon” címet visel és az Opéra Comique számára iratják, ennek szövegét Meilhac és Gille szolgáltatták. A „Herodiade” nagy sikere után méltán felcsigázott kíváncsisággal várja a zenevilág a készülő dalművek színre kerülését.

¶ **Tschaikowski Péter** operája az „Oreansi szűz” legközelebb a prágai városi színházban kerül színre s nem igen tetszett.

‡ **Joachim József** hazánkfia, a világ-hírű hegedűművész, a német császár által a kir. művészeti akadémia karmesterévé neveztetett ki. Ez egy egészen újdonsült cím, mely eddig nem volt használatban.

‡ **Massart** a párisi zenede első hegedű tanára az olasz király által az olaszkorona renddel lett kitüntetve.

‡ **Richter** bécsi karnagy csakugyan megmaradt szándékánál, hogy a bécsi filharmonikus hangversenyeket többé nem dirigálja. Helyébe **Jahn** karnagy, az opera igazgatóját választották meg egyhangulag a bécsi filharmonikusok dirigensüknek, Kitűnő csere, mely e világhírű testület reputációjának csak használni fog.

‡ **Lajos, bajor király** tehát nem megy Bayreuthba, **Wagner** főpatronusa nem fogja megkoronázni jelenlétével a bayreuthi ünnepélyeket. A király titkára levélileg tudatta a jövő zene maestrojával, hogy a király sajnálattal bár, kénytelen visszautasítani a meghívást, mert a nürnbergi kiállításra szóló meghívót is visszautasította, s ha a közelfekvő bayreuthi meghívót elfogadná, nagyon megsertené a jó nürnbergieket.

‡ **Kitüntetett énekművész**. **Lucca** asszony, a bécsi dalműszínház első énekesnőjének br. Hofmann intendans a napokban nyújtotta át az ő felsége által adományozott koronás arany érdem-keresztet.

‡ **Gerster Etelka** asszony dacára az Amerikából kapott fényes ajánlatoknak (**Mapleson** impressárió a művésznőnek minden föllépéséért 6000 frankot, az utazási és élelmezési költséget a saját, a férje és két komorna részére, végre egy jutalomjátékot ígér), megmarad elhatározása mellett, hogy a jövő télen Európában tesz művészi körutat. Reméljük, hogy a nemzeti színpadon is hallani fogjuk őt.

‡ **Polko Eliza** asszonyt, az ismert nevű s kedvelt zene-beszély írónőt erzékeny esapás érte, — egyetlen fia meghalt. A szellemdús írónő munkában keres enyhülést s egy rég tervezett munka megírásához fogott, melynek a német zongoragyártás története szolgál tárggyul.

‡ **Neumann Angelo** igazgató operatársulatával január vagy február hóban **New York**ba szeretne menni, hogy ott előadja **Wagner** operáit; de van esze, hogy csak „biztosra“ megy. Kérdést intézett tehát ottani képviselőjéhez, hiszi-e, hogy találkoznak **New York**ban meccenasok, a kik 100,000 dollárt biztosítanának vállalatának. Mint onnan írják, nagyon kétséges, vajjon a kívánt összeget sikerül-e összehozni, de további akadályát képezi a vállalatnak alkalmas színház hiánya. Az egyetlen, mely e tekintetben szóba jöhetne, az „Academy of Music“. Ezt azonban már **Mapleson** bérelte ki, az olasz stagione számára; azonkívül a farsang alatt ott tartják meg a nagy bálakat, úgy hogy **Neumann**nak valószínűleg le kell mondania a reményről, hogy amerikai dollárokkal tömheti meg zsebét.

‡ **A híres párisi filharmonikus testület**, melyet **Pasdeloup** a népszerű zenekari hangversenyek megalapítója dirigál jelenleg, **Bordeaux**ban hangversenyzik, hol eddig már tizenkét hangversenyt adott.

‡ „**Parsifal**“ olasz nyelven is megjelent már **Francesco Lucca** zenemű-árus kiadásában, **Milanó**ban. Az olasz kiadás kiállítása sokkal gazdagabb mint a németé, a fordítást **Zanardini Angelo** tanár eszközölte.

‡ **A berlini kir. zeneakadémia** új szervezetet nyert. Az egész intézmény négy fő-ágra osztatott, melyeknek élén szakigazgatók állanak s ezek együtt véve képezik az igazgatóságot. A vonós hangszerek élén: **Joachim József** hazánkfia, a zongora

osztályok élén: Rudorff tanár, az ének osztályok élén: Kiel tanár, a zeneelméleti osztályok élén: Schulze tanár működik; Spitta Ferenc tanár nem vezet szakosztályt, hanem az igazgatóság adminisztratív teendőit teljesíti.

‡ **A bécsi operaszínház** balletszemélyzetének férfi tagjai úgy akarják anyagi helyzetüket megjavítani, hogy zenekart alkotnak maguk közül, mivel többnyire zeneértők és a télen nyilvános helyeken hangversenyeket adnak.

‡ **A karlsbadi színházban** a múlt héten a „Boccaccio“ előadása alkalmával majdnem szerenésétlenség történt. Mayerhoff k. a., ki a címszerepet adta, az utolsó felvonásban eldobta fáklyáját, ez nem aludt el, sőt kifolyt belőle az égő borszesz. Az egyik szereplő akkor reá taposott, de az égő folyadék szétfreesent és a többi személyzetnek csak fővegeikkel sikerült a tüzet elfojtania.

‡ **Triesztben** egész télen át olasz stagió lesz az ottani színházban. A Politeama-Rossetti színház egyike a nagyobb dlműszínházaknak; az igazgatóság már megállapította a műsort, tiz olasz opera és az „Eccelsior“ című új olasz ballet fognak színpadra kerülni. A közreműködők között Wilt asszony is szerződöttve van.

‡ **Liszt Ferenc unokájának**, Bülow Blandina, Erzsébet, Veronika, Teréziának esküvője Biagio Gravina de Rammacea palermói nemessel a múlt hét utolsó két napján ment végbe Bayreuthban, legszűkebb családi körben. Pénteken volt a pol-

gári szombaton az egyházi szertartás. A városi hatóság küldöttsége, élén a polgármesterrel, az esküvő reggelén díszes virágbokkrétát és művészi kivitelű serleget nyújtott át a menyasszonynak. A katolikus templom, hol az egyházi szertartás folyt, zsúfolásig megtelt kíváncsiakkal. Az oltár körül csoportosultak: Liszt Ferenc, Wagner Richárd és neje Kozima, továbbá a menyasszony testvérei, Daniela, Izolda, Éva és Siegfried, Schleinitz miniszter és neje, a „Parsifal“ előadásokban részt vett összes művészek és művésznők, stb. Az utóbbiakban legkitünőbb erőiből alakított vegyes kar énekelt az ünnepi misét, mely az esküvőt követte Bülow, a menyasszony édes atyja, nem volt jelen az esküvőn.

‡ **A „Parsifal“** utolsóelőtti előadásán jelen volt a német trónörökös is, ki ez alkalomra Bambergből külön vonaton utazott Bayreuthba. A pályaudvar és a színházhoz vezető utcák fel voltak lobogóva és sűrű néptömeg tolongott mindenfelé, harsány éljenzéssel üdvözölve a trónörököst. Ünneplés fogadtatás azonban nem volt, mivel a trónörökös inkognito utazott. Az első felvonás után így szólt a trónörökös Heckel igazgatótanácsoshoz: „Nem találok szavakat a benyomás ecsetelésére, melyet az előadás reám gyakorol, fölülmulja minden várakozásomat, nagyszerű, mélyen meg vagyok indítva és értem, hogy ez a mű modern műsorban nem foglal helyet.“ Az előadás végén ismételtlen kifejezést adott tetszésének. Ugy éreztem magamat — ugymond — mintha nem is színházban lettem volna. oly magasztos a mű! A trónörökös még ugyanazon este ismét elutazott. Az előadásán jelen volt Makart is, nejevel.

!! Zene ujdonságok !!

1. »Sárosi nóta« (csárdás), könnyű tetszetős zongoradarab 1 frt — kr.
2. »Magyar rögtönzet« Gaal Ferenc, magyar irányú szalondarab, különösen a jobb zenét művelőknek . — » 75 »
3. »Gyermekélet« tiz fokozatos és jellemző zongoradarab Somogyi Mórtól . . . . . 1 » — »
4. »Paula rezgő« csinos táncdarab, szerző Grechenek Béla . . . . . — » 60 »
5. »Nefelejts« lengyelke, szerző Kiss Béla . . . . . — » 60 »
6. »Gyöngyvirág« keringő, szerző Somogyi Mór . . . 1 » — »
7. »Nana-keringő«, szerző Bánfi Sándor . . . . . 1 » 20 »

Dalegyletek figyelmébe!

Következő új férfi négyesek jelentek meg, s kaphatók a társulat nemzeti zeneműkereskedésében.

Erkel Ferenc,	Takarodó	Ára 1 frt — kr.
Huber Károly,	Húzzad cigány	» 1 » — »
»	» 1. sz. Nem nézek én, minek néznék)	} . » 1 » — »
»	» 2. sz. Esik eső, csókeső esik	
»	» Harmonia induló	» — » 60 »
»	» Vartyogi dalnokverseny	» 15 » — »
»	» Nász dal	» 1 » — »
»	» Hullámszik a tiszta buza	} . . » 1 » — »
»	» Zöld leveles fehérvirágos akácfa	
Serly Lajos,	Éji zene	» — » 60 »
Sigmond Akos,	Szerenád	» 1 » — »

33. szám.

HARMONIA

ZENÉSZETI KÖZLÖNY.

MAGYARORSZÁG ÉS A KÜLFÖLD MŰVÉSZETÉNEK
HETI SZEMLEJE.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

ERNEY JÓZSEF.

KIADÓTULAJDONOS:

A „HARMONIA“ MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK RÉSZVÉNYTÁRSULATA.

BUDAPEST.

NYOMT. IDŐSB POLDINI EDE ES TÁRSA

1882.

Egyes szám ára 15 kr.

ÉMLÉK-NAPTÁR.

September 4-én.

1840. szül. Kleffel Arno, zeneszerző és karnagy Pösneck-en (Thüringia).

September 5-én.

1791. szül. Meyerbeer Jakob, operaszerző Berlinben. Megh. 1864.

1820. szül. Köhler Lajos, (paedagogia terén ismeretes) zeneszerző Braunschweigban.

September 6-án.

1781. szül. Diabelli Antal, zeneműárús és szerző (zongoraátiratai ismertek) Salzburg mellett.

September 7-én.

1841. halt meg Bischoff G. F., zeneszerző, a németországi zeneünnepélyek alapítója Hildesheimban. Szül. 1780.

September 8-án.

1760. szül. Cherubini Lajos, zeneszerző Florenzben. Megh. 1842.

September 9-én.

1866. halt meg Löwe Zsófia, híres énekesnő. (Liechtenstein hercegnő.)

September 10-én.

1867. halt meg Sechter Simon, ismert zenetheoretikus Bécsben.

Ey.

A harmincharmadik szám tartalma :

A »Harmonia« t. közönségéhez.

A népszínház és a szakértők.

Zenei újdonságok szemléje.

Tárca :

Egy hegedűművész szerelme.

Zongoratanár kerestetik.

Zeneintézeteink köréből.

Hazai hírek.

Vidék.

Külföldi hírek.

Hirdetések.

A társulat zongora-termében következő hangszerek kaphatók és ajánlatnak :

Kitünő hazai gyártmány.

K O R I K B É L A

zongorakészítő Budapesten.

Szakértők véleményével támogatott kitünő hangszerek, melyek a magyar közönség figyelmébe ajánlatnak.

Javitást és bőrzést is eszközöl.

!!! Figyelmeztetés !!!

Kitünő zongorahangoló

M A G R I N I A.

ajánlatik mindennemű zongora-hangolás, javítás, bőrzésére.

Megtudható a társulat zeneműkereskedésében váci utca 3.

Megjelent a társulat kiadásában :

A

VÖRÖS SAPKA

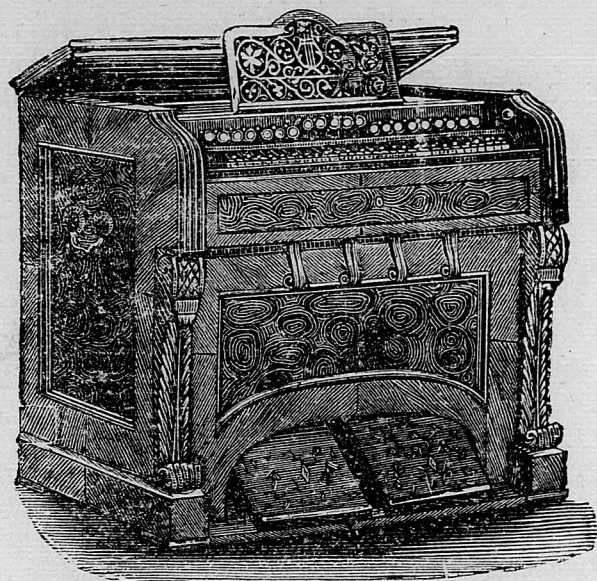
népszínművének összes kedvelt dalai.

1. »Ugyan rózsám mit látsz rajtam.«
2. »Az orcája olyan mint a gyöngé harmat. (Eredeti dal) szerző H a l m a y K á z m é r.
3. »Ripi-ropog a csizmám« (Eredeti dal) szerző H a l m a y K á z m é r.
4. »Sir a madár, sir a száraz ágon« (Eredeti dal) szerző R é v a i - R i v t s c h i t s A.
5. »Hallja-e, hallja-e, kis violám« (Eredeti dal) szerző R é v a i - R i v t s c h i t s A.
6. »Sokszor nézek fel az égre.«
7. »Galagonya bojtörján.«
8. »Vágtat a ló, elszakadt a kantárja.«

E népszínmű nagy tetszést s sikert aratott a budapesti népszínházban.

Kapható a társulat nemz. zeneműkereskedésében s minden hazai könyv- és zeneműkereskedésben.

A társulat zongora-termében következő hangszerek kaphatók és ajánlatnak:

A legkitünőbb
„Harmoniumok“

Titz Péter utóda
Kotykievicz Teofil
gyára Bécsben.

A legjobb minőségű Harmoniumok nagy választéka. Hangverseny- és szalon-harmoniumok Prolongement és Percussióval. Templomok és iskolák számára 100 forinttól fölfelé.

Több évi jótállás!

➔ *Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.*

➔ **! Ehrbar !** ➔

világhírű zongorái.

Ezen hangszerek a zongora gyártás remekei közé tartoznak. Tartóságra utólérhetlenség, ezen tulajdonságnak köszönheti e gyár nagy hírnevét. Kaphatók:

Szalón Stucz,	diófa	{ kereszthurozott és egyszerű.
„ „	fekete	

„Produktiv szövötközés“

E céget hat évvel ezelőtt a világhírű „Bösendorfer“ zongoragyárából elszakadt 60 munkás alapította s ma már méltán vetekedik az anyaggyár készítményeivel. Tekintve a kitűnő minőséget a legolcsóbb hangszer. Különösen ajánlhatók az úgynevezett „Mignon zongorák.“

— **A nagy arany éremmel kitüntetve.** —

SCHMIDT FERENCZ

Bösendorfer tanítványa.

Jó minőségű tartós zongorák:

Rövid szalón, diófából
„ „ fekete.

Árjegyzék küldetik, díj nélkül.